

Danskt teckenspråksmuseum

18 oktober 2023

Foto: Adobe stock

Institutionen för danskt teckenspråk har skapat ett nytt område på sin webbplats som de kallar Tegnmuseum.

På museet kommer institutionen kontinuerligt att lägga upp teckenspråksfilmer. Detta för att bevara filmerna för framtiden, men också för att ge besökare möjlighet att utforska och förstå tecken som inte längre används lika frekvent, samt deras betydelser och användningar. De tecken som finns där idag kommer dels från en bok som heter "30 tecken från de dövas teckenspråk" som publicerades 1985, dels från ett samarbete med institutionens referensgrupp där ett trettiotal personer sitter.

Språk förändras och utvecklas ständigt, så målet med museet är att bevara tillgången till tecken som riskerar att försvinna från det danska teckenspråket. Samtidigt kan museet också väcka nytt intresse för olika tecken som annars kanske skulle glömmas bort.

Tine Hedin

nyhet@teckenbro.com

Hjälmar med 5G teknik i visiret

18 oktober 2023

Foto: Pixabay

De döva och hörselskadade spelarna i det Amerikanska fotbollslaget Gallaudet University Bison i USA använde i lördags den 7 oktober en fotbollshjälm med 5G-anslutning. I hjälmens visir finns små linser där spelarna kan se meddelanden från tränaren.

Hjälmen har utvecklats av ett företag i samarbete med Gallaudet University Bison,

där målet är att inkludera spelarna mer i idrotten. Lagets huvudtränare Chuck Goldstein berättar att de döva och hörselskadade spelarna har utmaningar på planen när de spelar match, som kan underlättas av denna hjälm. En sådan utmaning kan bland annat vara att göra snabba förändringar under spelets gång. Nu kan istället Chuck skicka meddelandet i hjälmen till lagets quarterback och öka chanserna att göra snabba förändringar.

Lagets quarterback, Trevin Adams tror att hjälmen kan komma till hjälp för att få deras offensiv att bli snabbare när informationen ses i linsen. Spelarna behöver därmed inte springa fram till tränaren för att få informationen.

I lördags spelade laget för första gången match med hjälmarna och lagets startande quarterback Brandon Washington berättade att hjälmen hjälpte dem att kommunicera snabbare, att han inte behövde titta på tränaren vid kantlinjen utan kunde se i hjälmen vad tränaren ville att de skulle göra.

Under nuvarande säsong kommer inte hjälmarna att användas mer, utan laget ska nu vara med och utvärdera hjälmarna tillsammans med företaget. Brandon säger att han hoppas att de kommer att få använda hjälmarna fler gånger.

Jade Osbeck & Maria Norberg

nyhet@teckenbro.com

Svenskt teckenspråk har fått ett eget tecken

18 oktober 2023

Foto: Teckenspråkslexikon, SU

En liten grupp teckenspråksanvändare har introducerat ett nytt tecken för svenskt teckenspråk (STS), som tidigare saknat ett eget tecken. Att jämföra med Australien och Brasilien har ett tecken för sina respektive nationella teckenspråk; Auslan för Australienskt teckenspråk och Libras för Brasilianskt teckenspråk. Eira Balkstam, som delade informationen på Facebook, är en del av denna grupp som dagligen

använder begreppet STS. De har känt ett behov av ett eget tecken för STS och har därför bildat tecknet.

Det nya tecknet har fått olika reaktioner, och dess användning är för närvarande inriktad på yrkesgruppen som arbetar med STS. Eira betonar att tecknet inte nödvändigtvis behöver spridas brett, men att de i gruppen använder det nu.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com

Lärare vid Kenyansk dövskola nominerad till Global Teacher Prize

18 oktober 2023

Foto: Neon

Millicent Cassianes, en lärare från BL Tezza Special School for the Deaf i Karunga i Kenya har nominerats till Global Teacher Prize 2023. Millicent är en av finalisterna som har kvalificerat sig till den slutliga omgången av bedömningen för priset. Priset är värt 148 miljoner kenyanska shilling, vilket motsvarar ungefär 11 miljoner kronor.

Millicent tog examen från Narok Teachers Training College. Hon ville hjälpa barn med särskilda behov i sin by, då dessa barn var utan tillgång till utbildning och förblev fattiga. Att som barn leva i fattigdom kan riskera en förlorad barndom samt utestängning från exempelvis sjukhus och skolor. Millicents föräldrar var lärare så hon blev inspirerad att läsa specialpedagogik för att kunna hjälpa denna utsatta grupp.

Millicent jobbade tidigare vid två olika skolor. Hennes arbete med barn med särskilda behov förde henne så småningom till BL Tezza Complex Primary school. Här träffade hon 60 barn som bodde på ett barnhem i Dala Kiye. Alla barnen var

hiv-smittade och runt en tredjedel hade en svår hörselnedsättning och led dessutom av infektioner. Millicent bestämde sig då för att besöka olika sjukhus för att lära sig behandla dem genom att rengöra öronen och administrera mediciner.

Merparten av dessa barn kunde inte läsa eller räkna, så Millicent skapade ett individualiserat utbildningsprogram för att ta itu med barnens inlärningssvårigheter. När ryktet om henne spreds kom fler döva som hade gömt sig i samhället fram till henne. Millicent började då lära sig kenyanskt teckenspråk och tog ett banklån för att kunna köpa mark att bygga en dövskola på. Idag studerar över 120 elever på dövskolan.

Finalen sker den 8 november i Frankrike. Om Millicent vinner kommer hon bli den andra personen från Kenya som vinner priset efter Mr Tabichi som blev den första afrikanska person att vinna priset år 2019.

Jade Osbeck

nyhet@teckenbro.com

Första döva advokaten vid Högsta domstolen i Indien

18 oktober 2023

Foto: Times of India

I slutet av september framträdde Sarah Sunny, 27 år, i Högsta domstolen i Indien. Hon gjorde det då som den första döva advokaten. Deltagandet är en dröm som gått i uppfyllelse berättar Sarah. Hon har haft en önskan om att delta i en rättegång i landets högsta domstol men trodde aldrig att det skulle ske redan nu.

Sarah Sunny är uppvuxen med två döva syskon. Hennes föräldrar ville inte att barnen skulle gå i specialskola för döva. Under lektionerna fick Sarah därför läsa på läpparna och ta hjälp av sina klasskamrater. Hon fick mycket hjälp av sin mamma i skolan men när hon började studera till advokat kunde mamman inte hjälpa till

längre. Hon fick istället stöd från en vän och sina syskon. År 2021 tog Sarah examen och praktiserade sedan som advokat. Praktiken gav henne mer självförtroende och mod att vara en förebild för andra med funktionsvariationer.

Vid rättegången hade Sarah två teckenspråkstolkar, något som är dyrt i Indien. En teckenspråkstolk kostar ungefär 1 000 Indiska rupier per timme att jämföra med en genomsnittslön som är på 1 595 Indiska rupier per dag.

Sarahs kollega, Sanchita Ain, säger att Sarah har brutit mot många stereotypiska uppfattningar. Sanchita menar att det här kommer att uppmuntra många döva studenter att läsa till advokat. Det Sarah har gjort leder också till att rättssystemet kan göras tillgängligt för döva. Högsta domstolens chefsdomare som ledde rättegången där Sarah medverkade har tidigare krävt ökad tillgänglighet och inkludering av personer med funktionsnedsättningar inom det Indiska rättssystemet.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Nationella riktlinjer för döva barn och dess föräldrar

18 oktober 2023

Foto: Ingela Holmström, Stockholms Universitet

SVT:s nya program 15 minuter informerade om att nya nationella riktlinjer för vårdförloppet vid grav hörselnedsättning har introducerats under 2022. Bland annat tas riktlinjer upp om hur föräldrar som fått döva barn ska få rätt information. Riktlinjerna är lika över hela landet för att ge en ökad jämlikhet, effektivitet och kvalitet i hälso- och sjukvården, så att patienten får ett helhetsorienterat vårdförlopp.

Även om vårdförloppet ännu inte har implementerats i alla regioner i Sverige, har det blivit positivt mottaget av forskare och experter inom området. Ingela

Holmström, forskare vid Stockholms universitet, har genomfört en enkätstudie med 118 föräldrar vars barn har en hörselnedsättning.

Studien visar att över hälften av föräldrarna hade fått information om svenskt teckenspråk tidigt, något som tidigare har påpekats av dövrörelsen som bristfälligt inom hörselvården. Dock visar resultaten att teckenspråkiga föräldrar får en mindre nyanserad information än föräldrar utan tidigare erfarenhet av teckenspråk. Vissa föräldrar var mindre nöjda med den information de fått från vården och hörselhabiliteringen, särskilt de föräldrar som redan hade förkunskaper inom teckenspråk. Detta pekar på behovet av att säkerställa likvärdig och tillräcklig information och stöd för alla föräldrar, oavsett tidigare kunskaper om teckenspråk. Ingela berättar att föräldrar lyft fram att de vill ha mer information om den sociala och språkliga biten, att det är för mycket fokus på den medicinska utvecklingen.

Radi Jönsson, överläkare vid Sahlgrenska universitetssjukhuset och medförfattare till riktlinjerna, bekräftar till 15 minuter att det fortfarande finns mer arbete att göra inom hörselvården. Att en kartläggning och samråd med regionerna och intresseföreningarna har varit en viktig del av processen och behöver utvecklas ytterligare.

Hörselskadades Riksförbund, HRF har varit representant i arbetsgruppen som arbetat med riktlinjerna. Teckenrapport har frågat Sveriges Dövas Riksförbund, SDR varför de inte varit inkluderade. SDR, genom förbundsordförande Åsa Henningsson, svarade att de inte inbjudna till arbetsgruppen. SDR tillägger att de tagit del av de nya riktlinjerna och ser att teckenspråk ingår bland åtgärderna som ska presenteras när hörselvården träffar döva och hörselskadade. De anser att de ska vara med i olika processer som rör deras målgrupper. I detta fall för att kunna betona vikten av att få teckenspråket tidigt i livet samt lyfta fram frågor som dövstudier, dövkompetens och audism.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com

Hörselveckan inledd

18 oktober 2023

Foto: Hörselskadades Riksförbundet

Idag den 16 oktober inleds årets hörselvecka. Det är en årlig vecka då Hörselskadades Riksförbund, HRF uppmärksammar alla hörselskadade personer i landet. Idag finns ungefär 1,5 miljoner hörselskadade personer i Sverige.

Syftet med hörselveckan är att väcka opinion för att bygga ett samhälle som är mer medvetet om hörselutmaningar och som främjar full delaktighet och jämlikhet.

HRF uppmuntrar allmänheten att testa hörseln och man kan göra en första koll hemifrån med deras egna gör-det-själv-test "Hörselstestaren" Testet är digitalt och är vetenskapligt validerat. Det enda man behöver göra är att sätta på sig hörlurar och starta testet på horseseltestaren.se.

Höjdpunkten under veckan är Hörselskadades Dag den 21e oktober, en dag som särskilt ägnas åt att belysa de utmaningar och framsteg som hörselskadade personer upplever.

HRF:s lokala föreningar och distrikt arrangerar olika aktiviteter för att uppmärksamma hörselveckan. Bland aktiviteterna ses bland annat informationsseminarier, kampanjer och workshops. Målet är att sprida medvetenhet och bättre förståelse för hörselskadades behov och att uppmuntra samhället att bli mer hörselsmart.

Jade Osbeck

nyhet@teckenbro.com

Pris i kvinnligt företagande i Storbritannien gick till en döv kvinna

18 oktober 2023

Fredagen den 29 september hölls Storbritanniens största prisutdelning för kvinnligt företagande, Enterprise Vision Awards (EVAS), på Winter Gardens i Blackpool, Storbritannien. Evenemanget samlade kvinnliga makthavare, banbrytare och innovatörer från hela Storbritannien för att lyfta fram kvinnligt företagande.

Debra Cartlidge, VD för The Deaf Village i Blackburn, vann priset för kategorin "enastående prestation" för sitt arbete med att stödja dövrörelsen. Trots personliga motgångar och ett antal upplevelser av diskrimineringar grundade hon år 2006 välgörenhetsorganisationen The Deaf Village som erbjuder stöd till döva. År 2022 öppnade hon The White House, ett kommunalt boende för döva med särskilda behov. Debra har visat att socialt företagande och entreprenörskap kan gå hand i hand för att säkerställa att båda företagen har en stark, hållbar och motståndskraftig framtid.

I sitt tacktal sa Debra: "Jag förväntade mig verkligen inte detta. För att förverkliga drömmen om The Deaf Village sålde jag allt och flyttade mig och min familj från ett hus och bodde i en husvagn. Folk sa att det inte var möjligt, att jag var galen, men vi har skapat en fantastisk plats med gemenskap för alla. Min mamma sa att man aldrig ska acceptera ett nej som svar, och även om du kommer att få många nej, måste du acceptera det eftersom det alltid finns någon som ger dig en chans. Detta pris är för er alla kvinnor där ute. Ni jobbar verkligen hårt, och vi lyckas göra allt, familj, liv, arbete och företag, så det här priset är för er."

EVAS genomförs för 12:e året och är en plattform för kvinnor som vill visa upp sina framgångar och prestationer. Coral Horn, grundare av EVAS vill stödja kvinnor inom företagande, från nystartad företagare till globala varumärken, välgörenhetsorganisationer till industriella jättar. Kvinnorna får möjlighet att nätverka och utveckla sina företag.

Mona Riis

Fördjupning: Dövresiliens

18 oktober 2023

Stockholms Dövas Förening tillsammans med Dövas Kulturarv och Allmänna arvsfonden har producerat åtta informationsfilmer med dövtermer. Filmerna kan ses med svensk undertext. Dövresiliens är den fjärde av de åtta dövtermerna.

Finlandssvenska teckenspråket - ett hotat språk

18 oktober 2023

Foto: Finlands Dövas Förbund / Kuurojen Liitto

Sedan det finlandssvenska teckenspråket klassificerades som ett hotat språk enligt Unescos kriterier 2013 har språket ökat i synlighet. Som ett av flera projekt för att återuppliva språket har Finlands Dövas Förbund inrättat en temasida som det finlandssvenska teckenspråket på förbundets webbsida.

Under de senaste tio åren har flera projekt genomförts för att uppmärksamma språket som är unikt i sitt slag. Det finns ett behov att samla information om språkets nuvarande status, vilket Finlands Dövas Förbund nu gjort på deras nya temasida. På temasidan finns grundläggande information och aktuella uppdateringar om det finlandssvenska teckenspråket och samlad information om olika projekt som syftar till att stärka det finlandssvenska teckenspråket. Dessutom finns information om de organisationer och individer som aktivt arbetar för att bevara det, samt tillgängligt teckenspråksmaterial. Sidan innehåller också

information om utredningar och lagstiftning som säkerställer att det finlandssvenska teckenspråket är tillgängligt för alla som behöver det.

Ett av de fakta som finns på temasidan om det finlandssvenska teckenspråket är att språket har en egen språkplan. Det finns en medvetenhet om att det kan uppstå missförstånd när personer som använder finlandssvenskt teckenspråk interagerar med personer som använder finskt teckenspråk.

För att främja språkets överlevnad och utveckling har olika mål fastställts på kort och lång sikt. Bland annat är målen att stärka medvetenheten om det svenska finlandssvenska teckenspråket, att öka antalet språkanvändare och att säkerställa att det finns kompetenta instruktörer som kan undervisa i språket. Ett mål är därför också att öka användningen av språket i olika sammanhang, inklusive på myndigheters webbplatser.

Finlands Dövas Förbund menar att det finlandssvenska teckenspråket är en viktig kulturell resurs som förtjänar att uppmärksammas och skyddas. Temasidan är därför ett steg framåt för att säkerställa dess överlevnad och främja dess användning. Genom att öka medvetenheten och tillgängligheten av information om språket kan fler bidra till dess långsiktiga bevarande.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com